

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

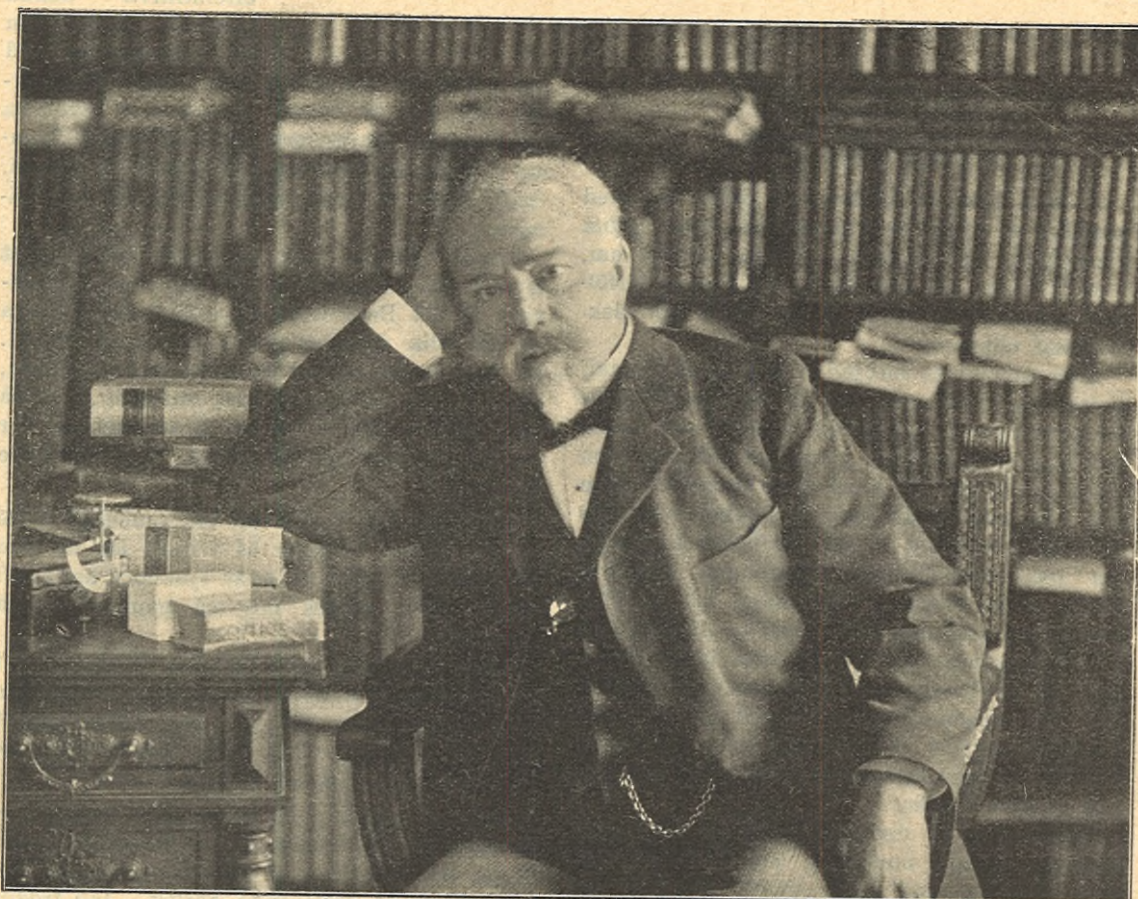
FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 11 (742).

LÖRDAGEN DEN 16 MARS 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

CARL DAVID AF WIRSÉN I SITT ARBETSNUM. PORTRÄTT FÖR IDUN AF HOFFOTOGR. A. BLOMBERG.

CARL DAVID AF WIRSÉN.

HVARFÖR IDUNS REDAKTION just utvalt undertecknad att skriva några rader till bilderna af doktor C. D. af Wirsén och från hans skaldehem? Ja, det vill jag med ett par ord säga dig, käre läsare. Därför att — som denna tidnings redaktionssekreterare älskvärdt nog nämnde, när han lämnade mig uppdraget — jag aldrig tagit del i de litterära fejderna, aldrig svurit något visst parti, utan, obekymrad om dagens skiftande meningar, gått min egen väg. Och det kan ju icke nekas till — det måste till och med sägas från början: på den litterära kritikens område är namnet C. D. af Wirsén en fana. Men, lika visst som den samlar varma trosförvanter omkring sig, lika visst ser man svärden dragas till oförsonlig strid, hvar den visar sig. Han har så velat det, den modige lille doktorn och — behöfver jag säga det? — han har grundligt fått sin vilja fram.

När jag nu skriver detta med skaldens

blida, sommarfagra dikter fladdrande som fjärlar omkring mig i marssole, kommer jag tillfälligtvis just i hög ett yttrande af honom själf:

»Jag skulle nog kunnat göra det bekvämt för mig, diktat mina sånger, skurit rosor utan törnen och låtit udda vara jämnt. Men» — och hans ögon flammade till — »jag har hvarken velat eller kunnat det.»

Detta är en mans öppna förklaring. Och under tjugu arbetsfyllda år har också doktor C. D. af Wirsén, utan att rygga ett ögonblick, följt sin ungdoms ingivelse: att till det yttersta försvara hvad *han* inom diktens värld ansett skönt, stort och snillrikt. Men som vi nu veta sammanfalla icke C. D. W:s ideal och det nutida författaresläktets, och därför kommo äfven — som han biktat i den lilla, af ytterst subjektiv stämning fyllda dikten »Uppstånden» —:

» — — — — många stränga år
i fält vid högkvarteret.
Jag hatad blef, fick djupa sår,
men höll dock fast banéret.»

Han gick således till striden fullt medveten om, hvad den gällde och hvad den skulle komma att inbringa honom. Och det gjorde nog icke kampen lättare, att han måste kämpa den ensam.

Hvad som nu framför allt denna litterära strid på lif och död medförde var, att *skalden* Wirsén sköts i bakgrunden och blef underkastad och orättvist bedömd af *kritikern* Wirséns motståndare. Ty lät C. D. W. huggen hagla täta och skarpa, sparades han icke som diktare af det motsatta partiet. Och som han stod ensam mot många, blef nog hans stolt vajande fjäderbuske illa tilltygad i den litterära fäktingens hetta.

Men när vapenlyckan sviker honom, när han missförstås, till och med af sina vänner, och får blöda, utan att någon väns hand lägges helande på hans sår, då kommer hans ungdoms sångmö, skogens ljufva, underbara visa helt oväntad till honom. Och jublande utbrister den gamle diktaren:

»O, stund så ljus, så gryningsskön,
då du kom hit tillbaka,
min forna dikt, min ungdomssång,
du obedd stod, förutan tvång,
i hjärtats glömda myrtengång,
som höst ej fått föröda —
hur kom du dit, du döda?»

Och visan svarar honom:

»Ja, död jag var, men nu jag är,
till tröst i all din möda,
uppstånden från de döda.»

Och med C. D. af Wirséns åter till lifvet vaknande sångmö är jag nu naturligtvis inne på kapitlet om honom som skald. Och jag bekänner öppet, att som diktare sätter jag honom vida högre än som kritiker — ja, i några fall tror jag till och med, jag för hans egen skull helst ville se hans kritiska artiklar helt och hållet utplånade. I andra har han åter igen på det mest formfulländade och om den djupaste bildning vittnade sätt uttalat det på spik träffande omdömet — i all synnerhet har han som kritiker alltid sagt dem den bäska sanningen, som sökt genom gnistrande, men tomma ordfyverkerier häna och förringa kärleken till det djupast allvarliga vi äga här i lifvet — fosterlandet. Detta skall bli den vackraste runan öfver honom som litteraturkritiker.

*

Wirsén som skald! Hvad mina minnen flyga långt tillbaka — ända till julen 1876. Jag minns en diktsamling, bunden i röd klot, med guldsnitt. Och jag minns den julnatten, när hela våningen doftade gran och vaxljus, och

snön föll som stora hvita stjärnor utanför salongens fönster, hur jag satt ensam uppe och läste denna versbok från början till slut. Wirséns första band dikter ha för länge sedan förkommit. Men när jag nu skär upp ett nytt exemplar — tredje upplagan 1882 — och undrar, hur de gamla dikterna skola verka på mig — blaserad på vers och böcker som man blifvit sedan dess — märker jag, allt efter som jag läser, hur min själ fångas i dikternas dagstänkta silfvernät. Ty öfver denna hans första volym dikter ligger denna friska vårglans, som gärna hvilat öfver en begåfvad skalds förstlingsarbete. Hör bara, hur skogens goda fé sjunger:

Medan nattviolerna dofta,
komma vilda duvor ofta
för att matas af min hand.
När min stämman vänligt kallar,
mellan solförgylda tallar
blickar älgan fram ibland.
Sjunger jag vid skogssjöns stränder,
medan månen strålar sänder,
kommer lätt en kull af änder
för att lyss vid fjärdens rand.»

Detta är både vackert, friskt och målade. Och det finns för öfrigt i denna första samling en hel del af det bästa Wirsén skrivit. Jag hinner här endast påminna om inlednings-sången: »Islossning», den lilla fina dikten »Nyponblomman» och framför allt om den af betagande stämning fyllda balladen »Herr Olof.»

Så följde, med några års mellanrum, den ena diktsamlingen efter den andra. Redan 1880 utkommo »Nya Dikter». Här återfinns man nu med nöje det en gång för så förskräckligt frivolt ansedda poemet »Silléry». Hvad tiderna förändras! Det har nu förvandlats till en äkta pärla af den finaste, med käck lefnadslust förbundna diktkonst — ja, jag tror till och med, att stroforna om den sköna Gabrielle d'Estrées, som hade sitt röda slott i Sillérys gröna skogar, skola lefva längre än många af Wirséns rörande vackra andliga sånger. Ty

»Lyft glaset örat nära
och hör dess pärlande ström!
En rosig lefnadslära,
en saga, ytterst öm,
för lekte och för lärde
det sjunger alla dar,
hur lifvet först sitt värde
af mod och kärlek har.»

Mot vår hälsas fiender, bakterierna, är enligt framstående läkares officiella intyg F. PAULI'S AZYMOL det bästa vapnet. Till dagligt bruk för munnens och tändernas vård, mot smitta, för sårbehandling, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader m. m. London 1899 erhöil F. Pauli's Azymol guldmedalj såsom det förnämsta antisepticum.

Till hudens förskönande och vård är F. PAULI'S BALSAMTVÅL den bästa och angenämaste. Prisbelönt London, Chicago, Paris. Stockholm 1897 erhöil F. Pauli's Balsamtvål högsta utmärkelsen och guldmedalj.

MATSALEN I D'R C. D. AF WIRSÉNS VÅNING I SVENSKA AKADEMIENS HUS VID SKEPPSBRON.

Så kom och låt oss tömma
den pärlande saft i kväll —
och lefve konung Henrik
och fröken Gabrielle!»

I »Nya Dikter» förekommer äfven den med utmärkt tidsfärg och i praktfulla strofer gifna diktcykeln »På Capri», hvilken handlar om, hur Tiberius för att blidka de honom förföljande hämndens bleka Maner offerar sin älskingslaf Glavkos.

Men utrymmet förbjuder mig att så i detalj skärskåda hvar och en af de efterföljande diktsamlingarna, af hvilka nog ett par sakna den ingifvelsens flykt, glans och fyllighet, som sätta sin prägel på hans bästa skapelser. Men när man skrivit så otroligt mycket — hittills sju digra volymer — är det också förlåtligt, om inspirationen och stämningen stundom skulle svika skalden. Dessutom har ju Wirsén af sin ställning som Svenska Akademiens ständige sekreterare allt för ofta blifvit tvungen att producera — festkantater, minnesbilder och akademiska tal — och att då i det beställda ingjuta en lefvande ande vet under-teknad af egen erfarenhet, huru svårt och ofta nog lönlöst det är.

Emellertid är det glädjande att med godt samvete kunna medgifva, att C. D. af Wirséns senaste band dikter tillhör något af det yppersta han skrivit. Samlingarna »Under furor och cypresser» (P. A. Norstedt & Söner 1896) och »Visor, Romanser och Ballader» (Hugo Geber 1899) skola, något utgallrade, lämna fina, själfulla och med utsökt konst mejslade smycken af svenskt språk i bunden form. Och säkert är: har C. D. af Wirsén som kritiker någon gång begått blodig orättvisa — och det är jag den förste att erkänna — mot ett par af våra nu lefvande främste diktare, så har det motsatta partiets litteraturbedömare också — och kanske i ännu högre grad — gjort det samma mot honom. Men i framtidens litteraturhistoria, där det ju blir en annan värdesättning än de personliga intressenas, skall nog skalden C. D. af Wirsén få den rangplats, som honom med rätta tillkommer.

För egen del tyckes han ju ställa små fordringar på skaldelönen. Han begär endast att få sjunga som han själf tycker:

»Om gunst och bifall jag ej spör —
de fallit ur mitt minne.
Dock gläds jag, om min visa rör
ett enda älskligt sinne
och af en barn, jungfruligt from,
får återsvar och vänlig dom
och speglas i ett öga,
som aktar flärden föga.»

Och i det fallet kan C. D. af Wirsén vara säker på, att lagern räcket honom af tillgifna händer. Han är framför allt de svenska hemmens diktare.

*

Jag kommer nu in på ett annat kapitel, och som det för mig är kanske det käraste, är det också det svåraste att skriva.

Det är nämligen doktor C. D. af Wirsén som Svenska Akademiens sekreterare. Icke på det viset förstådt, min ärade läsare, att jag skulle eftersträfvat denna magnifika plats i den vittra areopagen. Vid

Zeus, det har jag aldrig drömt om! Utan därför, att det är i hans egenskap af Svenska Akademiens sekreterare jag haft lyckan komma i personlig beröring med doktor af Wirsén. Och därför är detta kapitlet det för mig käraste.

Första gången jag nämligen hade nöjet trycka hans hand var, när jag som innehafvare af det Beskowska stipendiet skulle draga ut till alla diktares förlovade land Italien. Ni kan tänka er, att få guldmynt på fickan, alldeles som en provençalsk trubadur, och så bara kila i väg — hvart järnvägsrälsen bar — det nu inte ens Rambaud Vaquières hade tänkt sig!

Men det var i alla fall ett vemodigt möte — det första. Doktor af Wirsén låg då som konvalescent efter en svår sjukdom ännu till sängs. Han syntes mig så gammal... så gammal.

Men ni skulle sett, hvilket lif det blef i hans vackra, mörkbruna ögon, när ordet Italien kom öfver mina läppar. Det bleka anletet rent af strålade. Jag hade aldrig trott, att Italien kunde vara så vackert.

Och så log han — märk mine herrar! — så som få män kunna le — ett leende, hvori ligger ett helt djup af filosofi, men också ett helt djup af förstående kärlek. Jag trodde för min del, att det där leendet tillhörde renässansens män och icke nutidens.

Och så började han ansträngdt, med långa uppehåll, men med en glädje, som lyste ur ögonen, att berätta om den väg jag hade att vandra...

Och när vi skulle skiljas åt, tog han ännu en gång min hand i sin — en konvalescents magra, genomskinliga hand, och sade halft hviskande:

»Ja, vare sig nu herr Fallström vandrar i de förfallna kejsarpalatsen uppe på Palatinen med den härliga utsikten öfver Colosseum eller dröjer i solnedgången i Tassos sista fristad på S. Onofrio och lyssnar till näktgalarna, eller vid anblicken af Villa Albani tänker på Goethes ord: »Kennst Du das Haus? Auf Säulen ruht sein Dach, Es glänzt der Saal, es schimmert das Gemach,» eller sitter vid ett godt glas vino bianco på en osteria i närheten af Monte Testaccio — mina tankar skola alltid vara med er. Rom kommer inte att ta er med storm, men det skall eröfra ert hjärta så mycket säkrare. Farväl och lycka till!»

Detta var mitt första möte med doktor af Wirsén, och det har så etsat sig in i mitt

minne, att jag ännu i dag, när jag vill, kan höra ordens tonfall och se det i halfdager hvilande rummet med Skeppsbron och Strömmen nedanför, dränkta i vårsol och stenkolsrök.

Doktor af Wirsén bebor nämligen som ständigt sekreterare en våning i Svenska akademien hus n:r 18 Skeppsbron. Och en skald kan då icke önska sig en bostad härligare belägen eller mer artistiskt inredd. Huset är mycket gammalt, och våningens dekoreringsförskrifver sig ända från början af förra århundradet.

Den stora matsalen — där doktor och doktorinnan af Wirsén en gång om året, dagen efter Akademiens högtidsdag, se de 18 som gäster hos sig till den utsöktaste middag, som antagligen under vintern ges i hufvudstaden — är hällen helt och hållet i kejsarstil. Och i denna äro uppställda marmorbyster af svenska skaldar, medlemmar af akademien och dennas instiftare och beskyddare Gustaf III. Några af dessa äro af högt konstvärde. Så Sergels Gustaf, Byströms Kellgren — ett alldeles ypperligt arbete ja, kanske Byströms alla bästa — och Börjesons Bernh. v. Beskow. De öfriga af Es. Tegnér, Leopold och Nils v. Rosenstein äro mindre betydande som konstverk.

Men det värderikaste denna sal kanske gömmer är en utomordentligt vacker rococopendyl — ett i sitt slag alldeles enastående praktstycke — skänkt till Svenska Akademien af Gustaf III och besjungen af Franzén i hans dikt »De två uren».

Gå vi så in i den gula salongen, möter oss den nyckfulla rococon under den mest tjugusande form. På väggarna hänga gamla familjeporträtter, bland dessa ett af skaldens farfar, amiral af Wirsén. Det är signeradt med det icke alldeles obekanta konstnärsnamnet Breda.

Innanför denna gyllene salong ligger det allra heligaste — skaldens af böcker öfverfyllda arbetsrum. Allting drunknar i böcker. Och midt i rummet, på sned mot den infallande dagern, står skrifbordet, också det öfverlastadt af böcker och manuskript.

Det är här C. D. af Wirsén smider tankens klingor eller omsätter poetens drömmar i klingande vers. Och rundt om har han sina vänner, Sofokles, Dante, Goethe, Burns, Tennyson och Anatole France — för att nu inte tala om hans lilla fyrbenta vän, en hvitgul spansk silkespudal, som bär det högst rojalistiska namnet Prins, och hvilken, i likhet med kung Karls beryktade Pompe, tillbringar sin mesta tid vid husbondens fötter. Men när den flitige husbonden arbetar allt för länge om nätterna, händer det att Prins med ett sakta skrapande ger sin otålighet tillkänna, och då blir det Svenska Akademiens ständige sekreterare, som får lof att lyda.

Allt det där berättade mig här om dagen Prins' poetiske husbonde, men när jag ville veta något mer om honom själf, svarade han med ett fint leende och med Goethes ord:

»Seines Fleisses darf sich jedermann rühmen.»

Och de orden kan doktor C. D. af Wirsén med stolthet och i gyllene skrift sätta öfver ingången till sin andliga verkstad.

Jag ville ge mycket till för att kunna det, jag!

DANIEL FALLSTRÖM.

För familjens ungdom

erbjuder KAMRATEN, illustrerad tidning för Sveriges ungdom, de rikaste källor till bildning, underhållning och förströelse. Den bästa födelse- eller namnsdagsgåfva. Pris för helt år 3 kr. Alla n:r från årets början kunna ännu erhållas.

SKRIDSKOFEST.

VARMA ANEDRÄKTEN ångar fram från läppar, friska röda, hult på täcka tårnors kinder hälsans fagra rosor glöda. Skålmskt från rimfrostsilfrad hufva blixtra mörka ögons pilar, när på stålsko hurtig skara kring kristallklar isban ilar.

Djärft som ynglings framtidsdrömmar sväfvat en i vida ringar! Ständigt framåt far en annan, buren som på stormens vingar. Och om tvänne stöta samman stundom uti banors kretsar, blott ett hjärtligt skratt där höres, skönjes blott en sky af — spetsar.

Och vid facklors sken i kvällen många kärlekseldar tändas. Månget knäfall här begynte, som på kullerstolar ändas. Icke endast disig frostvind smyger sig att kinden kyssa — nej, i sömn den trötta ungmö många ljufva minnen vyssa.

Icke blott de glada rytmer af musiken återklinga att de skära jungfrudrömmar än i nattens ro bevinga. Än till löjen läppar locka, handens tryckning, varma blickar, och en suck till skridskobanan mön i snöhvitt nattdräkt skickar.

Fattig pys, som utan skridskor stått och huttrat uppå stranden, drömmer, när till kojs han krupit, än om bjärtä fackelbranden, ser i sömnen Lyckan träda huldrik fram till torftigt läger, räcka honom blanka stålskor — jordens högsta skatt han äger.

HENRIK WRANÉR.

MORS FÖDELSEDAG.

MORS FÖDELSEDAG — min egen födelsedag! Ja, hvad mera! Den dagen som alla andra — blott med den skillnaden, att den dagen stå alla minnen dubbelt klara, både de bittra och de ljufva.

Har du ägt någon, som varit dig kärare än alla andra på jorden, så väcka födelsedagsminnena hälgdagsstämning i din själ. Ty på den dagen hvilade din älskings blick längre och innerligare på dig än vanligt, och hvad endast den djupa, sympatiska tystnaden kan skänka, men ord ej förmå tolka, skänktes dig.

Då minnes du kanske också små nakna barnafötter, som den dagen tidigt på morgonen, medan mor ännu låtsades sofva,

Eget förstklassigt skråreri

för

Gosskläder,

hvilka tillverkas af bästa materialer till billigaste priser.

K. M. LUNDBERG,

Stockholm.

tassade omkring på golfvet för att allt skulle vara redo att hälsa mors vaknande blick.

Hon var ju det käraste på jorden för far och barnen, och de visste så väl att, hvad de än gåfvo henne, blef hon lika glad. Hufvudsaken var, att mor skulle veta, att hennes kära tänkte på henne, och det medvetandet värmdde hennes egen barnsjäl.

Har du upplefvat allt detta, så är du lycklig; bevara dina minnen som dyrbara skatter — men har du intet att minnas, blif icke bitter och hårdhärtad för det!

Våra dagars »lilla mor» intager icke samma plats i familjen som förr — såvida hon inte har något eller är något.

Hon, stackare, har ju blott gifvit barnen lifvet, vakat öfver dem och burit dem på sina armar under långa nätter samt år ut och år in knogat för att få mannens knäppa inkomster att räcka till. Hon har tagit vid, där andra tröttnat, ändrat store brors kläder åt lille bror, sytt och vänt sina egna kläder samt sprungit sig trött från bod till bod för att få någon sak en smula billigare. Och alltid har hon haft ett uppmuntrande ord, då far känt sig missförstådd eller utsliten.

Men under allt detta har hon åldrats — hon är icke längre fashionabel vare sig till själ eller kropp. Hennes tankar gå egna vägar och hon är inte klädd efter dagens mode. Hon kan framför allt inte diskutera frågor med samma rutin som man eller barn eller yngre gifta och ogifta damer ur umgängeskretsen. Måhända har hon till och med fått en medtäflare om sin makes kärlek, och ingen tycker, att det är underligt, så gammal och utsliten som hon är.

Och dock har hon ett hjärta, skälfvande och fint, som kan förblöda, utan att hon klagat. Mor lider, då far och barnen tycka, att hon ingenting vet mot dem; mor lider, då inga vänliga ögon söka hennes i kärlek — mor lider, då ingen kommer ihåg hennes födelsedag.

Det var likvisst hon, som under de gångna åren gaf en festlig prägel åt hemmets högtidsdagar, det var hon, som tände en krans af brinnande ljus kring födelsedagskakan åt de små och klädde frukostbordet med blommor och grönt. Allt detta gjorde hon som den naturligaste sak i världen. Och de, maken och barnen, de bara tog emot, men gåfvo intet igen.

Det är egoismens ande, tidens ande, som behärskar dem. Man vill äga allt, men ingenting gifva.

Det talas och skrives i vår tid så mycket om begåfvade, talangfulla kvinnor, som bryta alla band för att samvetslöst ställa sig emellan man och hustru för att nå den största möjliga personliga utveckling,

Dess absolut renhet garanteras, men förbrukare däraf uppmannas enträget att vid köp noga tillse, att de verkligen erhålla Hultmans Cacao och icke billigare uppblandade och förfälskade cacaoarter af svensk eller utländsk tillverkning, hvilka ofta utgifvas för Hultmans Cacao.

Partiförsäljning: **Hultmans Fabrikers Filial,** Riddargatan 10, Stockholm.

HULTMANS CACAO

har brutit väg för den svenska Cacaofabrikationen.

FRÅN DE FÖRENADE KONSTGJUTERIerna I STOCKHOLM. 1. KONUNGEN ANLÄNDER. 2. GJUTERIET. 3. CISELÖRVERKSTADEN. A. BLOMBERG FOTO.

som det så vackert heter, och sedan dö i skönhet, om någon plikt skulle komma och ställa sitt kraf på dem.

Men ingen har påpekat, att dessa jämte många andra af tidens barn äro afgudadyrkare, att de bränna rökoffer för den modärna Molok, den blodröda egoismen, som hotar att förgöra allt godt både i tankar och sedvänjor.

Mot detta må vi uppbesvärja våra mödrars och mormödrars uppoftande ande, som i handling mera än i ord predikade, att det är saligare att gifva än att taga.
Mor.

NÄR VÅRA BRONSMÄN GJUTAS.

MASKINSURR, KOMMANDOROP, ett vimmel af sotiga och svettdrypande arbetare mot en bakgrund af smältugnarnas flammande eldslågor . . . rödskimrande deglar, fyllda af hvitglödande, flytande brons och burna på järnstänger tvärs igenom gjuteriverkstaden till den provisoriskt byggda bassängen, under hvilken modellformarne ligga väl inpackade i sand.

Nu kommer processens mest spännande moment: deglarnes innehåll tömmas i bassängen, hvilken därvid liknar en af de brinnande sjöar,

hvarom Dante talar i sitt Inferno, »päronen» eller propparne ryckas ur rörmyningarne och den smälta bronzen störtar som eldormar genom de öppnade kanalerna ner i modellformarne, som fyllas, hvarvid luften pressas upp genom andra rör och framkallar ett praktfullt fyrverkeri af gnistor.

Så ungefär tedde sig det inre af gjuteriverkstaden hos Aktiebolaget Förenade Konstgjuterierna å Kungsholmen, då Karl Gustaf Tessins och Guillaume Taravals statyer, afsedda för kgl. slottets södra fasad, häromdagen götos därstädes i närvaro af konungen med uppvaktning.

Arbetet med modellformarnes nedpackande i sanden, rörens noggranna inriktande och bassängens anordnande hade dessförinnan pågått i flere timmar under ledning af bolagets disponent Herman Bergman, som är en af vårt lands skickligaste konstgjutare.

Sedan massan hunnit stelna i formarne, hvartill åtgå sju å åtta timmar, lösgöras statyerna ur sina omhöljen, befrias från sand och annat, som fäst sig på ytan, och öfverlämnas därefter i ciselörernas konstförfarna händer för att erhålla den sista uppsatsningen. —

Vår specielle fotograf, hvilken likt en viss svensk monark ofta får stå i rök och damm under utförningen af sitt viktiga kall, har med

sin kamera förevigat det historiska ögonblick, då metallen stjälptes ur deglarne ned i bassängen.

Den andra här meddelade stora bilden från Förenade konstgjuteriernas lokaler återger ciselörverkstaden, hvilken f. n. inrymmer två betydande konstverk: nämligen John Ericssonstatyn, som snart skall resas å Nybroplan, och gruppen »Getapågarne», afsedd att placeras framför postamentet till Stenbocksstatyn i Helsingborg, båda, som bekant, härledande sig från vår främste statyskulptörs mejsel. Å väggen i bakgrunden synes en ringklocka, ett originellt alster, modelleradt af fröken Alice Nordin.

Klockan är beställd af grefve Clarence von Rosen och skall uppsättas å gården till hans palats vid Strandvägen.

Den tredje bilden framställer konungens ankomst till gjuterierna; omgifven af sin uppvaktning och beledsagad af gjuteribolagets direktör, hr M. Borgstedt, går hans majestät mellan en häck af uppställda statyetter in i verkstaden.

Slutligen meddela vi också porträtten af det stora gjuterietablissemangets båda ledare, den nyssnämde direktören hr Borgstedt och disponenten hr Herman Bergman, på hvars beprövade tekniska skicklighet de stora gjuteriprocessernas lyckliga utgång ytterst beror.

DIREKTÖR M. BORGSTEDT.

DISPONENTEN H. BERGMAN.

FRÅN DANSKA PALETTER.

MODERN DANSK KONST liksom modern dansk litteratur hafva båda ett egenartadt nationellt kynne. Det är icke alltid motivvalet, som gör en dansk tafla till ett specifikt danskt konstverk, lika litet som en dansk bok, vore den än skriven på den yppersta danska och skildrande danska förhållanden, blott och bart därför kan stämplas som ett äkta danskt diktverk.

Det är först och sist det intima i känslan, det konstnärligt naiva i sättet att måla eller skriva, den allt omfattande kärleken till ämnet, som trycka nationalitetsmärket på de danska konstnärernas verk, vare sig deras redskap heta mejsel, penna eller pensel.

Detta lilla land af en arkipelag, med nordens allvarstunga himmelshöjning bakom sig och

AUG. JERNENDORFF: ISRAELITERNA I ÖKNEN.

med sina rosenomlindade fönster vettande mot den soldränkta och lifsjäsande kontinenten, representerar på en gång den nordiska segheten, allvaret, fasthållandet vid den ärfda torfvan, och det starka, sunda lifsbegäret, som känner djupt och glädes helt och hvars egentliga hemvist ligger söder om Preussen. Dessa faktorer utgöra ock kärnan i all dansk konst, som det är något bevändt med.

I Sveriges allmänna konstförenings lokal vid Trädgårdsgatan pågår sedan en vecka en representativ utställning af modern dansk konst, till hvilken tjugufem danska artister bidragit med ett hundratal dukar.

Samlingen, som i sin helhet gör intryck af jämnhet och mognad, öppnar för konstvännen vid en mera ingående granskning skönhetsvidder, visserligen ej af storslagen karaktär, men till gengäld fyllda af denna innerliga poesi, som bor i Danmarks vårgröna eller höst-

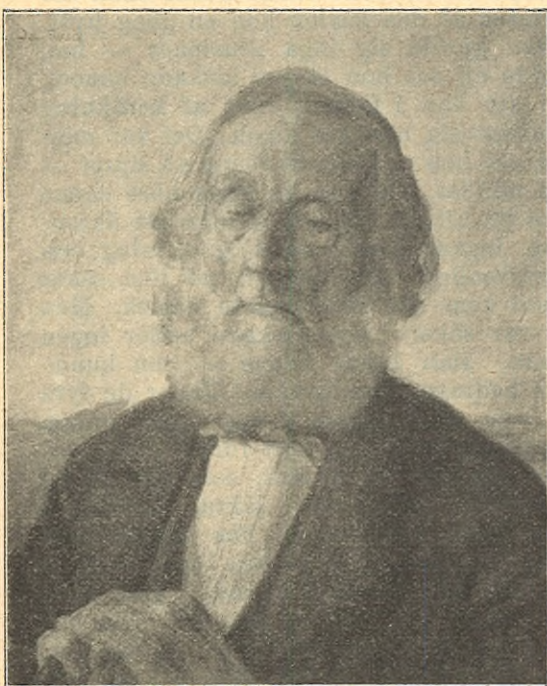
bruna bokskogar, dallrar i sommariset, öfver dess frodiga ängar eller klinter.

Hur en dansk målare förstår slättens egenartade skönhet! *Henrik Jespersen* ger oss ett exempel härpå i sin »Sommardag på heden», ett enkelt slättlandskap, här och där svagt kuperadt, mjukt skiftande i ljungens bruna och röda toner och med ett sugande djupt perspektiv! Ofvan en äkta sommarhimmel, klarblå med lätta ullhvita skyar, som om ett oväder dragit däröfver dagen förut. Alltsammans känsligt utan sentimentalitet, delikat utan effektsökeri.

Viggo Pedersens »Träd bakom en gammal gård» tolkar i stället oktoberdagens vemod, då bokarna stå bruna kring de lutande husen, i hvilka ålderdomen stängtsig inne under väntan på den stora förvandlingen. Såväl i teckning som färgbehandling är duken en ypperlig exponent för modern dansk landskapsmålning.

Af samma konstnär förekommer äfven en gemytlig liten genre, »Solsken i köket», som genom sin osökthet i framställningen genast talar danskt tungomål till åskådaren.

En ännu ypperligare genre är dock *Viggo Johansens* »Borddukning», på hvilken tafla konstnären med mycket enkla medel fått fram det danska hvardagshemets poesi i hela dess styrka. *P. Ildstedts* »Ett frieri» smakar

JULIUS PAULSEN: PORTRÄTT AF KONSTNÄRENS FADER.

kanske litet af illustrerad berättelse, men den är emellertid typiskt dansk, äfven den, och af full konstnärlig valör.

Ett ganska monumentalt konstverk och som genom hela sin anläggning och sitt ämnesval tar afstånd från utställningens öfriga alster är *Aug. Jerndorffs* »Israeliterna i öknen». Konstnären har framställt det ögonblick, då Israels barn äro nära att försmäktas af törst och Moses med sin staf frammanar vatten ur klippan, flere af figurerna i förgrunden äro förträffligt modellerade, exempelvis den unga kvinnan och gossen, som sträcker händerna mot den rinnande vattenstrålen. Däremot kan taflan ej fränkännas en viss hårdhet i tonen, hvilket näppeligen är oundgängligt för ett ökenlandskap i sol.

Porträtten äro fåtaligt representerade; men också bland dem finnes en liten pärla, nämligen *Julius Paulsens* »Porträtt af konstnärens fader».

Landskapsmålningen är emellertid utställningens kärnpunkt, och de däri företrädda dukarne ge nästan alla ett fullödigt bevis på den intima naturuppfattningen och den solida tekniken hos de danska konstnärerna. Vi meddela i dagsnumret reproduktioner af *Aug. Jerndorffs* »Israeliterna i öknen», *Julius Paulsens* »Porträtt» och *Viggo Pedersens* »Solsken i köket».

I nästa nummer happas vi kunna komplettera serien med *Viggo Johansens* »Borddukning», *P. Ildstedts* »Ett frieri» samt *Viggo Pedersens* stämmingsstarka »Oktoberdag».

E. H—N.

Kvinnobref från förr och nu.

Med hänvisning till uppsatsen »Från hjärta till hjärta» i Idun nr 10 rikta vi nu en vördsam uppmaning till alla våra läsare att godhetsfullt efterkomma den däri gjorda framställningen och till Redaktionens pietetsfulla föriogande ställa de skatter af kvinnokorrespondens, som förvisso gömmas i privatarkiven landet rundt.

VIGGO PEDERSEN: SOLSKEN I KÖKET.

VÅR »ARIEL».

PÅ EN TEATER här i Norden tilldrog sig för åtskilliga år sedan följande lilla episod. Teaterpjäsens namn är ju likgiltigt, nog af, under spelets gång bars ett oformligt klädbylte in på scenen, hvarvid en af åskådarinnorna, en familjemoder för öfrigt, ofrivilligt utbröt: »Men hvad i all världen skall detta föreställa?» Svaret kom omedelbart och förbrående från hennes granne, en äldre dam med »kanonlockar»: »Det är ju barnet, vet jag!» och hon tillade med förkrossande värdighet och en glimt af humor bakom de blå glasögonen: »Människa, man skall väl ha en smula fantasi!»

Fantasi — ja, det är just hvad man hade förr i världen, men hvar tar den vägen i vår tid? Är icke nutidens fantasi i fara att alldeles torka bort af brist på sysselsättning? Snart nog går det numera knappast an att låta ett lindebarn på scenen framställas af en väl eftergjord vaxdocka, långt mindre af ett klädbylte! Allt skall vara så verkligt som möjligt. I detta de häpnadsväckande uppfinningarnas och den rastlöst arbetande industriens tidevarf göres lifvet så bekvämt för människorna och erbjudes dem allting ända från barn- domen så färdigt och fulländadt, att de icke ens kunna drömma sig något bättre.

Tänk blott några tiotal år tillbaka på vår, den äldre generationens, barndom. Hvilka primitiva lekar kunde icke då hålla oss muntert sysselsatta hela dagen, blott därför, att vår fantasi hade så stort fält för sin verksamhet. Två träpinnar i ett snöre voro våra husdjur. De fodrades, vatt- nades, sattes ut på bete i gräsplanen och fördes i solnedgången in i sitt stall, byggdt af stenar. Ingen såg till barnen, de uppfunno själfva sina lekar och — hade kungligt roligt. Gå så in i en leksaksbut- tik i det året 1901 och häpna öfver den fullfärdiga värld i smått ni där skall fin- na. Hästar af skinn med tagelsvansar, lin- håriga dockor med fonografer eller gång- apparater i bröstet, lokomotiv och andra maskiner, drifna med verklig ånga. Med ett ord, allt hvad det bortskämda nutids- barnet pekar på i det verkliga lifvet kan det få till julklapp, som en ända in i min- sta detalj naturtroget eftergjord leksak. Det är som skulle sagan om jätteflickan blifvit en verklighet, hon som gick ut och plockade en hel stad med hus och kyrkor och landtmännen med deras hästar och plogar i sitt förklade för att leka med hemma i sin borg! Den jätteflickan är den mäktiga, praktiska leksaksindustrien, och skall denna allt framgent arbeta för sam- ma högtryck som hittills, skall den snart plocka bort all barnafantasi. Redan i barnkammaren får den ingen användning och sedan, efter hand som barnet växer upp, erbjudes det allt färre tillfällen för dess utveckling.

Så blir fantasiens område för hvarje år alltmera begränsadt, och till slut skall kanske den mänskliga hjärnans förmåga för all fantasiverksamhet dö bort. Men nej, det vore alltför ohyggligt att tänka sig en värld, där idel fantasilösa varelser glädjelöst krälade och arbetade för stunden endast för den oundgängliga brödfö- dan utan förmåga att lyfta blicken »mot det blå». Det är ju en tanke att förfrysa själen! Kanske är fantasien likväl af odöd- ligt material, och kanske skall den, trots

allt, aldrig upphöra att vara en af världens mäktigaste driffjädrar.

Men den är i fara att slumra in hos vår samtid med dess mångtaliga »affärer», mass- och maskinproduktion på alla om- råden och dess jäktande, på lufsnerven tä- rande valspråk: tid är pengar. Hvem har tid att drömma! Och så händer det, att vi, som »äro väfda af samma tyg som dröm- mar» — flyktiga och obeständiga på jor- den, vi glömma vårt högre ursprung, glöm- ma allt, utom att vi äro dagaträlar vid grottekvarnen.

Vi bedrifva allt maskinmässigt, ända till våra nöjen. Äfven på konstens område, där fantasien eljes härskat oinskränkt, sy- nes den på väg att undanträngas. Förfat- taren doppar icke längre sin penna i fan- tasiens blåa, utan helst i verklighetens of- tast ramsvarta bläck. Målaren förtjänar mest på dussinreproduktion af porträtt. Skådespelaren lägger mest an på det yt- tre, maskeringen, kostymen, och själfva skådespelet står eller faller på den dyr- baraste och mest illusoriska iscensättnin- gen. Styckets innehåll kan gärna vara hur banalt som helst, blott det finns tillräck- ligt med effekter för att tillfredsställa de tanketomma, bortskämda stora barnen, som kväll efter kväll låta sig nöja med alla dessa den lösa moralens alster, i hvilkas sump de flesta teatrar fastnat. Det är in- geniörs- och dekorationskonsten, som nu- mera fira de största triumferna på de brä- der, som skulle föreställa världen, men som nu blifvit en hel värld med sina invecklade apparater och sitt menageri af dresserade djur och — människor. Hvar finns där det som väcker tanken och eldar fantasien?

*

Om det är sant, att endast den, som för- mår sätta människornas inbillningskraft i rörelse, behärskar dem, så kunna vi här spåra hemligheten af den framgång »Stor- mens» framsägare haft och har, då han kväll efter kväll betvingar nya åhörare skaror genom sin enastående dramatiska prestation. Det är en lika djärf som genial idé herr Lindberg haft att genom ett återvändande till den dramatiska konstens enkla ur- sprung på samma gång pröfva och väcka nutidsmänniskornas förmåga att uppskat- ta ett skaldeverk uteslutande för dess egen skull.

Med Prospero afkläder han »trollklä- derna», sin konst alla yttre hjälpmedel, och han har ej heller någon »trops af tjän- steandar mer att tjusa och betvinga oss.» Väpnad endast med sin egen lifligt verk- samma inbillningskraft i innerligt förbund med diktarens storartade fantasi, träder han fram för sitt auditorium. Men det är också tack vare dessa båda mäktiga bundsförvanter han lyckas väcka vår egen slumrande fantasi till lif, rycka oss ut ur hvardagstankarnas kretsång och af en- hvar af sina åhörare skapa medspelare i dra- mat. Icke en minut andrum unnar han oss, emedan han vet, att ett enda ord kan bryta förtrollningen liksom vid Prosperos luftiga föreställning för Ferdinand. Då han med nästan våldsamt kraft slungar oss midt in i stormen på havvet, fångslar han från början vår uppmärksamhet, och sedan hål- ler han vår fantasi i oafbruten verksam- het ända till slutet. Ty efterhand som han scen för scen för oss upprullar det fantasi- fulla sagespelet med dess mångfald af ge- stalter, så vidt skilda som himmel och jord, tvingar han oss att själfva medverka. Det

tillkommer ju oss att måla dekorationerna, mejsla figurerna, sörja för maskeringen, drömma fram uttryck, blickar och åtbör- der åt dessa olika rösters ägare. Vi ha fullt upp af sysselsättning, vi ha roligt, och vi äro herr Lindberg tacksamma. Det är egentligen först efteråt vi bli varse, att — »aktörerna voro andar, som löstes upp i luft med ens» — och då först få vi tid att häpna öfver den ende synlige aktö- rens jätteuppgift. Fantasien har här ännu en gång häfdat sitt välde öfver männi- skorna, och de hafva böjt sig villigt och gladt.

»Stormen» har som en frisk hafsvind brusat in öfver våra teatrar och för en stund fejat undan de dåliga farsernas och va- rietéstyckenas förskämda luft. Men det återstår att se, om den i samma drama förekommande repliken: »Framtidens roll tillkommer er och mig!» — med särskild betoning ställd till publiken af den ensam- me skådespelaren — skall kunna tillämpas på framtidens skådespelarekonst? Det är föga sannolikt, ty genomsnittspubliken skall väl alltid ropa på ögonfägnad, och intelligenspubliken skall på detta nya dra- matiska område aldrig nöja sig med något mindre än det superlativt bästa.

Men nu som förr skall framtidens stör- sta roll spelas af fantasien. Det beror blott på om vi allt framgent förmå kvarhålla vår Ariel, fantasien, som vår lydige tjä- nare.

Ve oss, om han någonsin öfvergifver oss! Då slockna solens ljus och lifvets glädje.
PEN.

EFTER MÅNGA ÅR. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF H. MIKAEL.

FORTS O. SLUT FRÅN FÖREG. N:R.

OCH plötsligt såg han sitt och hennes handlingssätt i en ny, aldrig anad da- ger, och han förstod, hvad dessa fyra år måste ha varit för henne, som vanmäktig, utan förmåga att kunna göra något till deras närmande, hade förgäfvets måst vän- ta på ett ord eller en hälsning, som vi- sade, att han ännu mindes. Och han för- stod, som om han sett det framför sig, huru hon under denna tid skärskådat hans uppförande och ansett honom feg, feg, och så hade detta medvetande dödat ända till skymten af den kärlek hon en gång hyst.

Han gjorde sig inga illusioner — han trodde ej, att hon längre älskade honom, och att han i förtret eller af beräkning förlofvat sig med sin kusin. Det var möj- ligt, att hon ej älskade denne så djupt — han mindes, hur han en gång hört henne säga på allvar, att hon ansåge ett äkten- skap, ingånget af ömsesidig aktning och tillgifvenhet, vara byggdt på lika säker grund som den innerligaste kärlek. Men ett var säkert: hon älskade heller ingen annan. Han kände henne — hon kunde icke bedraga, icke hyckla. Under de fyra år, som gått, sedan deras korta roman upplefdes, hade hon låtit förakt och vrede bota sig för en kärlek, som hon ansåg försmädd. Såren voro läkta, visserligen voro ärrn kvar — ty hos sådana som henne går aldrig en känsla blott på ytan — men de smärtade ej mer. Hon hade nu vändt ett blad i sitt lufs bok, och nu ginge hon att skriva in nya intryck, nya förnimmelser därpå. Men det var icke Maria, hans Maria, som gjorde detta, det var en annan kvinna, som han ej kände.

Hans Maria var död — död ifrån den där dagen, då han så obevekligt stötte henne ifrån sig. Då hade hon bedt för sitt lif, bedt utan ord, men med hvarje fiber af sin varelse, och han hade dock haft mod att fullborda offret. Han hade låtit henne gå, utan att draga henne in i sin famn, utan att en enda gång kyssa hennes kalla, darrande läppar. Då hade det af henne, som en gång varit hans, frusit till is och dött, och den nya Maria, som nu lefde, hade intet gemensamt med den gamla. Han skulle kunna möta och tala med henne, och de skulle endast känna sig som främmande för hvarandra.

Hur han gick igenom de dagar, som närmast följde, kunde han aldrig helt klargöra för sig. I början mindes han dem och hvarje liten småsak därunder med samma pinande, förfärande tydlighet, som en svårt insjuknad midt under sina plågor kan i minnet fasthålla och gömma de oviktigaste detaljer — han mindes, hur han af det dagliga lifvets mångahanda rycktes upp och kallades bort från sina grubblerier, hur han trampade de redan heta och dammiga gatstenarne gata upp och gata ner vid sina afskedsbesök hos vänner och kamrater, hur smal och grumlig och ful Fyrisån föreföll honom, hur han betalade sina räkningar och gjorde upp sina skulder — men allt som tiden skred föll alla detaljer bort, och han mindes det blott alltsammans, som om han sett det genom en tjock dimma, som när man länge ser ett landskap genom ett stridt, silande regn, naket, grått och blottadt på allt behag.

Han for till Stockholm och gick igenom sitt profår, och så småningom lefde de gamla intressena upp, och han började att känna igen sitt eget jag. Hans arbete i skolan intresserade honom och den nästan fascinerande makt, han kände sig utöfva öfver sina lärjungar, sporrade honom och gaf hans lif innehåll. Genast efter profåret sökte han och fick plats vid en af hufvudstadens skolor, där han kvarstannade i flere år. Han trufdes med Stockholmslifvet och växte in däri, och då han, genom ett litet arf, som oförmodadt tillföll honom, såg sig i stånd att klarera sina affärer, hade han ingen önskan att byta verkningsskrets. Det var först sedan han hunnit ett godt stycke in på fyrtioalet, som han sökte och fick lektorat vid samma skola, där han nu var rektor, och där han troligen skulle komma att tillbringa sina återstående verksamhetsår.

För öfrigt hade hans lif i yttre hänseende varit enformigt och utan några utmärkande punkter. Hans vänner undrade öfver, att han aldrig gift sig, — på senare år hade han ju varit ett godt parti — och han hade stundom själf sökt tänka sig in i att på detta sätt ändra sitt lif.

Egentligen tyckte han om fruntimmerssällskap och trufdes däri, och ett par gånger hade han själf trott sig hysa en varmare böjelse, men så fort han tänkte sig taga steget fullt ut, att på allvar binda sig, ryggade han alltid tillbaka. Han hade det ju så lugnt och bra, hvem vet hur det kunde bli sedan!

Det var inga sentimentala tankar på Maria, som återhöllo honom — därtill hade ju i själfva verket deras korta samvaro varit allt för episodisk — och i vanliga fall tänkte han heller nästan aldrig på henne. Men stundom, då han i något sällskap af en eller annan anledning fäste sig vid en kvinna eller började visa henne uppmärksamhet, kunde midt under hans vak-

nande intresse den förbleknade bilden af hans ungdomsälskade blixtrikt glida fram ur minnets innersta gömma, med en skärhet och klarhet, som afståndet och overligheten endast bidrogo att idealisera och försköna, och han tyckte sig se henne åter, modig, entusiastisk och god. Och för drömbilden förlorade verkligheten allt behag, och han blef lugn och kritisk.

Till slut öfverraskade han sig med att hos hvarje kvinna spåra efter något om Maria påminnande drag. Stundom tyckte han sig ha lyckats, men blott för att strax därpå märka sitt misstag. Det var icke det, att han ansåg, att Maria varit bättre eller vackrare än alla andra — han insåg nog, att många voro henne öfverlägsna i flere afseenden — nej, det var att ingen af dem var hon, och att just hon, sådan hon var, varit honom mest passande.

Till sist gaf han upp både att söka och minnas. Han förstod, att lyckan stått honom nära en gång, han hade ej kunnat fasthålla henne, och aldrig mer skulle hon komma åter. Och så vande han sig att lefva sitt eget lif ensamt och utan alla familjeband, och långt innan hans hår grånat eller hans rygg böjts af ålder, hade han af sig själf och alla andra inrangerats i de hopplöst ohjälpliga gamla ungarlarne klass.

Själf var han nöjd därmed. Han hade sitt arbete, sin gifna ansedda ställning som skolans rektor, och den dagliga samvaron med den ungdomliga skara, han öfvervakade, bidrog att hålla hans sinne friskt och ungdomligt i dess innersta, ehuru år och erfarenhet hade gifvit hans yttre uppträdande en viss sträfhets. Så hade åren gått och han var nära de femtio och ungdomen med alla dess drömmar låg bakom honom, så långt, långt borta, att han knappt någonsin med sina hemligaste tankar hittade dit.

Och så helt plötsligt kommer ett barn, ett barn, som för två timmar sedan var honom nästan alldeles okänt, och sitter med sina små händer obarmhärtigt i sår den tjocka, mjuka glömskeväf, i hvilken han sökt insvepa sina tankar och känslor, och därvid öppnade sig hans hjärtas gamla länge sedan ärrade sår och började blöda på nytt, och gamla, länge sedan förgätna minnen vaknade till lif, hviskade och talade.

Han strök med handen öfver den heta pannan, slöt ögonen och tvang sig att tänka lugnt och följdriktigt. Han tänkte på, att denne gosse var Marias son, att hon var honom helt nära, endast på några mils afstånd, och att han när som helst kunde vänta att möta henne. Skulle de känna igen hvarandra? Kanske — och kanske inte! Han var gammal och gråhårig; äfven hos henne hade åren troligen lämnat spår. Sannolikt var hon nu en vördig, medelålders matrona, som skulle komma in till staden, åtföljd af man och barn och i sidenklädning och kapotthatt med hakband och blommor i, sitta på läktaren vid avslutningen och åhöra examen med suveränt förakt och äkta, moderlig ouppmärksamhet för allt, som inte rörde den lille, ljuslockige parfvel, som kallade henne mamma. Och sedan skulle hon komma till honom, rektorn — kanske — om examen ginge bra, och presentera sin man och sina andra barn och tala om — som så många andra mödrar — hur trygg hon kände sig öfver att lämna sin gosse till en läroanstalt, som förestods af en så ansedd skolman som rektor Holm. Och han skulle svara på sitt

vanliga, korta sätt, och stereotypa höflighetsfraser och tomma ord skulle växlas mellan dem båda, och deras korta värdröm skulle i den medelåldriga familjemoderns ögon numera endast vara en obetydlig, oviktig bekantskap, hvilken man i moderlighetens intresse möjligen kunde använda för att hos skolans rektor framtvinga ett användbart, särskildt intresse för den lille försteklassisten.

Han skrattade för sig själf, men skrattet ljöd kärft och glädjelöst, och plötsligt lutade han ned hufvudet i händerna och gömde ansiktet däri. Han grät!

När han för tjugu år sedan skilts från den kvinna han älskade, hade han ej fällt en tår; när han fick visshet om, att hon tillhörde en annan, hade äfven då hans ögon varit torra. Men nu, nu i sin ålders höst grät han, grät vid de minnen, som framkallats af ett barns handlingar, ett barns oreflekterade ord.

Men därvid löstes också tyngden, som tryckt honom, och han kunde åter andas fritt. Den aggande känsla af saknad och ånger, som en stund plågat honom, försvann; de så plötsligt och våldsamt framkallade ungdomskänslorna gafvo vika för den mognade mannens lugna eftertanke, och han såg åter klart och blef åter en gammal man.

Men från sin utflykt till det gamla drömlandet förde han dock med sig en vekare, obeskrifbar stämning. Den stred och arbetade inom honom, stack och värmede och småningom fick den form och färg. Så hade dock deras vägar ännu en gång korsats, så hade hon dock kommit till honom igen. Hon kunde själf vara hur förändrad som helst, hon kunde betrakta honom kallt och främmande — det var det samma — i barnet hade han dock henne åter. Gossen — det var ben af hennes ben, kött af hennes kött; det var bilden af den Maria, som han älskat och som älskat honom tillbaka.

Och detta återsken af den lyckostjärna, som en gång lyst för honom, det kunde ej tagas ifrån honom, han hade i sin hand att låta dess strålar värmande och lifvande falla öfver sin ensliga lifsstig. Och fast och säkert skulle han hålla det kvar, ej vika från den väg, han vid dess skimrande ljus långsamt började skönja, aldrig mer falla tillbaka i den halft själfviska, halft smärtsamma föreställningen, att han ej mer hade något att verka, att lifvet för honom vore avslutadt. Han var detta barns lärare, det var hans rätt och plikt att vårda sig om det. Han skulle ha gossen under sina ögon under flere år, under hela hans uppväxt — måhända skulle han därunder kunna vara honom till gagn, måhända skulle han mer än en gång kunna stå mellan honom och frestelsen, först som lärare, sedan som vän. Ty detta barns vän ville han bli — tyst, omärkligt, åtminstone i början, skulle han följa och vaka öfver det, och om han så till slut en gång vunnit gossens hjärta och förtroende, fått en makt till det goda öfver denna unga själ, då kände han, att han i kärleken till barnet skulle försona, hvad som måhända brustit i hans förhållande till modern, att denna skrinlagda, nästan förgätta kärleksdröm, som varit så kort och likväl satt sin prägel på hela hans lif, dock varit mer än en flyktig episod, att den varit stark nog och renad nog för att ännu i hans sena mannaålder skänka honom ett nytt lefnadsmål, hvars verkningar skulle kunna sträcka sig långt fram i tiden. Det var

FRÅN DE MILITÄRA
VINTERFÄLTÖFNIN-
GARNA VID KRI-
STIANIA.

FOTOGRAFIER FÖR
IDUN AF N. SKARP-
MOEN.

1. FRUKOST I LÅGRET.
2. ARTILLERI BLAND
DRIFVORNA.
3. HEMFÄRD FRÅN
DRABBNINGEN.

framtiden, som åter vinkade honom, men en framtid, som hade sin rot i det förflutna, som åter knöt honom samman med hvad han en gång älskat och hoppats uppå.

Men ännu och alltid var det hon, som gaf och han, som tog emot. Som förr i deras ungdom, då hennes trosstarka hänförelse hvilat och vaggat till ro hans spörjande, oroliga själ, så kom hon nu i hans lifs höst åter till honom i barnets gestalt och ryckte upp honom från den dvallika

lifströtthet och dådlösa melankoli, hvori han kände sig nära att försjunka, tvingande honom åter ut i det lefvande lifvet att älska, frukta och hoppas för någon annan än sig själf.

Och så gick det till, att under dessa tysta, kvalfyllda timmar, under hvilka den ensamme mannen åter genomlefde sin flydda ungdom, gled bilden af hans forna ungdomskärlek så småningom undan, för dunklades och upplöstes i dimma, och på

dess forna plats smög sig ett barnansikte fram med lockigt hår och trofasta, bruna ögon med en förundransvärdt värmande blick.

Och ännu, när rektorn slutligen ryckt sig helt lös från sina grubblerier och som vanligt vid den tända lampan slagit sig till ro framför sitt skrifbord, tittade det ljuslockiga gosseansiktet gång på gång fram mellan bokens uppslagna blad, och plötsligt öfverraskade rektorn sig själf vid att sitta och göra upp planer — framtidsplaner, att som en äkta drömmare bygga luftslott, men hufvudpersonen i hans planer, hjälten i hans drömmar, det var nu icke längre han själf — det var gossen, Marias gosse!

UR DAGSKRÖNIKAN.

EN AF IDUNS FORNE MEDARBETARE, skriftställaren John Johnsson, har efter mångårigt tårande sjukdom afidit i hufvudstaden vid 46 års ålder.

John Johnsson som var född i Mölndal utanför Göteborg, praktiserade först ett tiotal år i landtmäteryrket, tills han — som kände sig af en obetydlig lust dragen till publicistisk verksamhet — 1884 vann anställning såsom medarbetare i skämttidningen Kasper. Med några månaders mellantid 1891—92, hvarunder han utgaf en egen veckotidning, Fyren, medverkade han i Kasper till 1894. Åren 1895—99 redigerade han den illustrerade veckoskriften »För svenska hem», men måste på grund af sjukdom lämna redaktörsskapet. Han har dessutom genom åtskilliga arbeten i bokform — bland hvilka den mest bekanta torde vara den roliga skildringen »De tre» — gjort sig känd som författare i den humoristiska genren. I Idun skref John Johnsson, under tidningens allra första årgång, en följetongsberättelse, »En koketts bekännelser», samt har äfven sedermera lämnat enstaka kortare bidrag. Personligt var han anspråkslös, godmodig och vänfast, hvarigenom han förvärfvat sig många vänner.

JOHN JOHNSSON.

FÄLTILIF I SNÖ. Nyligen ha tidningarna haft att förmäla om en svensk truppstyrkas bivackerings i snö i trakten af Stockholm. Liknande militära vinteröfningar ha nu ock förekommit i Norge, från hvilka vår specielle Kristianiafotograf skyndat att sända oss några bilder.

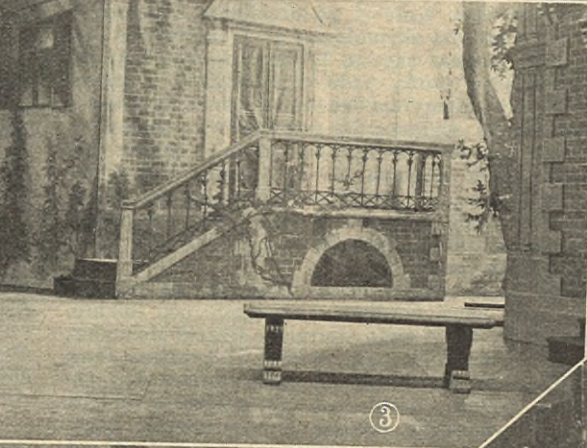
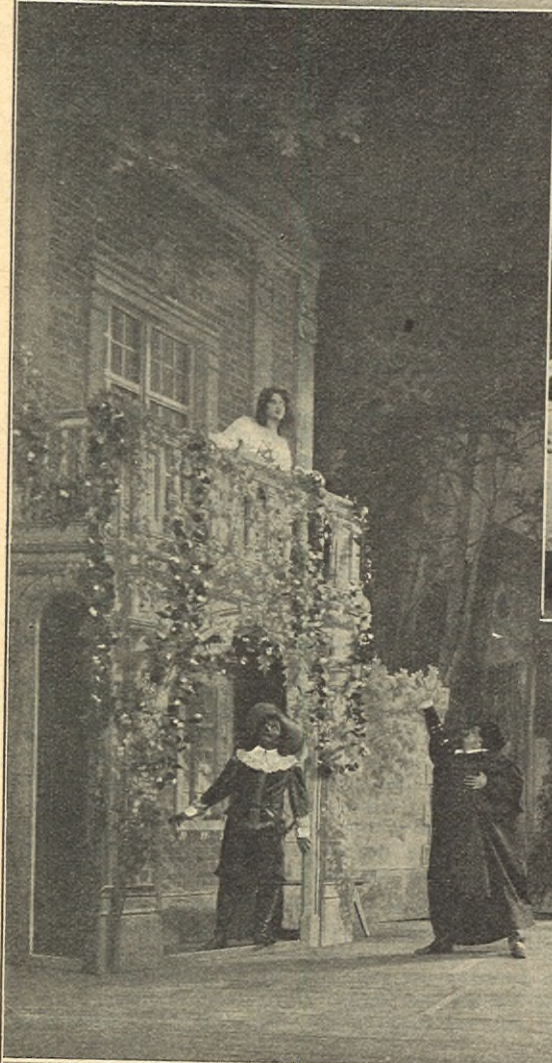

W. Fahlstedt foto.

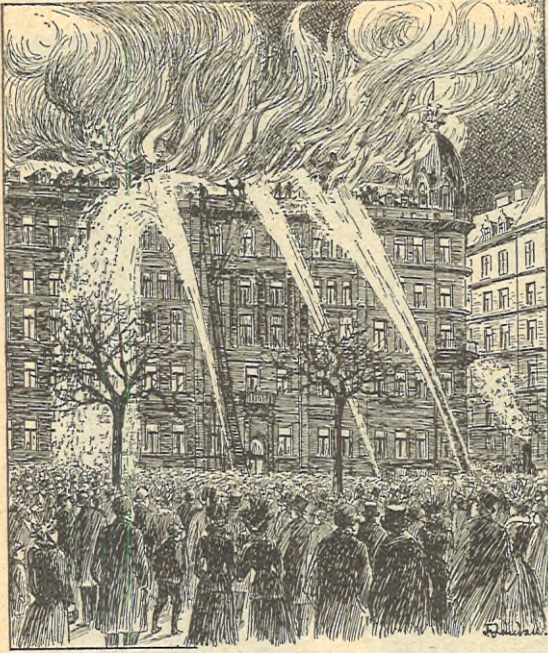
FRÅN S. DE C:s SALUGILLE I KONSTNÄRSHUSET. »MOR AMANDAS» SALUSTÅND.

EN ORIGINELL RESENÄR. EUROPA RUNDT MED BARNVAGN.

»CYRANO DE BERGERAC» PÅ DRAMATISKA TEATERN. FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. RYDIN.
1. I HOTEL DE BOURGOGNE. 2. I »POETERNAS TAVERN». 3. UTANFÖR ROXANES BALKONG. 4. I GASCOGNARNES LÄGER VID ARRAS. 5. I ROXANE (FRU HANSSON) FÖRBINDER CYRANO (HR PERSONNE).

DEN STORA ELDSVÅDAN I N:R 25 STRANDVÄGEN,
STOCKHOLM.

Helt visst skall det intressera vår publik och särskildt våra militära läsare att erfara något från nämnda vinterfälttag, hvadan vi här meddela några scener från dessa våra norska bröders manövrer i Kristianiatrakten.

Af de tre bilderna återgifver den ena en kanonskjutning i snö, den andra en rast, hvarunder manskapet bespisas, och den tredje truppens hemfärd.

ETT SALUGILLE, som till hela sin yttre anordning verkade stämmingsfull svensk marknad, afhölls häromdagen i Konstnärshuset af den välgörenhetsöfvande föreningen S. de C., med ett särdeles godt ekonomiskt resultat. Den bild vi meddela från det måleriska gillet, framställer »mor Amanda från Akersta» i sitt salustånd.

EN ORIGINELL RESENÄR gästar för närvarande vårt land och väcker stor uppmärksamhet, hvar han drager fram. Det är en österrikisk tidningsman, Anton Hanslian, som drager Europa rundt, skjutande ett slags barnvagn eller rullstol framför sig, i hvilken hans hustru och fyraåriga dotter åka. Han har på detta sätt genomvandrat Tyskland, Frankrike, Belgien, Holland och England. Från Hull tog han pr ångbåt vägen till Hamburg och därifrån till Köpenhamn. Till Malmö kom han i förra veckan och därifrån går färden norrut till Stockholm och vidare till Petersburg.

Det är ett vad, som skapat den nya världsberömdheten, och när en gång promenaden kring Europa är tillvägagångsfull bli några tusen kronor hans belöning. Och hvad gör icke nutidsmänniskan för pengar! Under vandringen skrifver han korrespondenser till Newyork Herald, men betalningen, 2,000 dollars, utfås icke, förrän loppet är fullbordadt. Han måste skriva tio rader om hvarje stad han kommer till, hvarken mer eller mindre. Sitt uppehälle under resan förtjänar han genom att försälja kort med afbildningar af den originella resefamiljen.

FOTOGRAFIER OCH PLATSANNONSER.

BLAND LEDIGA PLATSER förekommer väl knappt någon annons, där det ej fordras att fotografi bör åtfölja svaret.

När annonsören önskar, att fotografi skall åtfölja insända betygsafskrifter, bör han väl äfven ikläda sig att returnera desamma, men tyvärr sker detta ytterst sällan, ja, nästan aldrig. Dylikt förfaringsätt förekommer icke minst bland herrar affärsmän.

Jag har på ofvannämnda sätt förlorat många fotografier. För säkerhets skull har jag på senare tiden, när jag svarat på annonser, bifogat kuvert med mitt namn och adress samt två frimärken och i medföljande handbref särskildt anhållit om fotografiens och betygsafskrifternas återsändande,

men resultatet har blifvit det samma, plus förlusten af två medsända frimärken.

Det är icke vidare behagligt att på dylikt sätt sprida ut sina fotografier åt en okänd allmänhet.

När annonsören ej själf ämnar returnera mottagna fotografier, bör det utsättas i annonsen att returporto skall åtfölja.

KVINNLIG KONTORIST.

»CYRANO DE BERGERAC» PÅ DRAMATISKA TEATERN.

NÄR EDMOND ROSTANDS »heroiska komedi» *Cyrano de Bergerac* den 3 jan. 1898 för första gången gick öfver tilljorna på Porte Saint-Martin-teatern i Paris, kände den lysande premiärpublikens hänförelse inga gränser. Allt efter som stycket framskred, grepos åskådarna af en besinningslös yra. Man grät och man skrattade om hvar annat, man jublade och man stormade, vänner och främmande föllo under mellanakterna i hvarandras armar i korridorer och foajéer — Frankrike hade fått en ny skald af Guds nåde, en skald i den goda gamla mening, som man fruktat vara för alltid förlorad för ett blaseradt och tungsint sekel-slutläkte, en det yra ungdomsmodets, det berusande lufsäventyrets, den himlastormande kärlekens trubadur, den där i läglar af gallisk kvickhet och esprit ingöt den mästerligaste vers, skälvande och klingande af lyrisk flykt och musikaliskt väljud.

Det var en hjälte efter parisarnes sinne, denne Savinien de Cyrano med den groteska fulheten, det varma hjärtat och den blixtrande begåfningen, denne

— *svärmare och tok och riddersman ändå, som varit som ett fynd för salig Jaques Callot: en äkta spadassin, som djupt föraktar brackan, med fjädurar i sin hatt och klufna skört på jackan och kappa, hvilken han, en sprätthök lik, messire, kukeliku, bär upp, här bak, med sitt rappir...*

Men hvarför nu tala endast om fransk anda, då det bekräftat sig, att i grunden äro vi alla, dess bättre, samma barn, då det visat sig, att Marseiller-trubadurens diktverk på sitt triumftåg öfver fem världsdelars scener allestädes kommit romantikens röda flammor att slå upp ur askan i trötta hjärtan, lysande, sprakande och värmande med en ljufvig eld. Och då nu turen ändtligen nått han till oss, skulle då vi, »Nordens fransmän» och Lars Wivalts, lyckoriddarens compatrioter kunna förbli oberörda? Förvisso nej! Och hade vi på premiären i lördags, i den purpurvarma skymningen af avantscenens författarloge, kunnat skymta Edmond Rostands kamélik finiskurna profil, hade vi säkerligen — liksom den för sin öfvervinnliga stelhet kända publiken i Versailles, då »Cyrano» där gafs för första gången — som en man rest oss upp och ur fulla händer och hjärtan riktat stormen af vår hyllning mot dikteren, som med sin skalkkonsts tjusning för några timmar kommit oss att glömma hvardagstungans enformighet bland ljusa löjen och glittrande tårar i äfventyrets land.

Hur gärna skulle vi då också icke ha sett vid hans sida hans nordiske själsfrände och tolkare, den allt för tidigt ifrån oss ryckte Harald Molander, till att rättvisligen dela sötman af kvällens stora framgång! Ty vid denna framgång spelade den mästerliga svenska dräkt, som öfversättaren förstätt gifva de vanskliga franska alexandrinerna, ingalunda den minsta rollen. Versläsningens svåra konst är tyvärr föga öfvad och föga utvecklade på vår moderna svenska scen, men Dramatiska teaterns Cyrano-framställning gaf oss ett hugnande vittnesbörd om, att denna brist ej skulle behöfva förbli ohjälplig, om endast värdiga uppgifter, med sina eggande kraf och sin inspirerande makt, något oftare ställdes fram för våra konstnärer.

I den mycket kräfvande, det hela bärande hufvudrollen nådde hr *Personne* en erkännansvärd seger. Att han med god karaktäristik och medryckande fart skulle forma den kvicke och oförvägne äfventyraren, hade man med visshet väntat af hela hans konstnärliga naturell; men att han äfven lyckades finna så i det hela äkta och sympatiska tonfall för rollens vekare element, det ljufva svärmeriet, den skära resignationen, för det sista afskedets skakande patos, var för många en glädjande öfverraskning. Förträffligt stod vid hans sida fru *Hanssons* Roxane, strålande af en verkligt »precios» fågning och behag. Af styckets otaliga biroller må nämnas hr *Beeckströms* fryntlige Ragueneau,

hr *Hanssons* Christian. Samtliga de medspelande gjorde för öfrigt vackra insatser till den lyckosamma ensemblen.

På någon redogörelse för styckets innehåll ärna vi icke ingå. Det torde redan vara tilläckligt välkändt för de flesta litterärt intresserade i vårt land; och dem, som hitintills försummat att taga del af dramat, vare sig på originalspråket eller i den svenska tolkningen, vilja vi lifligt tillråda att icke längre förmena sig denna njutning.

Om den verkligt lyckade, glans- och stämmingsfulla sceniska omklädnad, som Dramatiska teatern nu gifvit det, kunna våra på generalrepetitionen tagna bilder måhända lämna någon föreställning. Här korsar, i den första aktens stora scen i teatersalongen å Hôtel de Bourgogne, inför de sköna preciosaernas eggande blickar uppe från galleriet, Cyrano sin »sticka» med den dryge vicomte de Valvert, allt under det han improviserar en ballad som accompagnement till klingans mästerstötter —

*Myrmidon, du skall få dig en släng —
ty vid slutet af visan jag sticker!*

Här se vi den sköna Roxane på »Poeternas tavern» förbinda den »rispa», som Cyrano förvärfvat under sin lek med de hundra sammangaddade vid Port de Nesle, och vi lyssna till gascognarnes sporrklingrande kompanivisa:

*Vi äro Gascognare alla,
Af Castel-Jaloux' compagne.
Man tackes oss galgfåglar kalla!
Vi äro gascognare alla,
som svära, domdera, befalla
och sätta vår ära däri.*

Vi dölja oss med den försagde Christian under Roxanes jasminomkransade balkong, framför hvilken Cyrano med skälvande glöd biktat ut sitt eget hjärtas hemligaste känslor som den lycklige rivalens böneman:

*Jag älskar dig min, ros, Roxane, du lockar mig,
du dödar mig, Roxane, min ros, jag älskar dig!
Som när en ensam ton man hör i örat ringa,
jag hör ditt namn, Roxane, uti mitt hjärta klinga.*

*Du darrar, ty ett band din själ med min förenar!
Du skälfoer, hvita ros, bland trädens blåa grenar!
Jag känner det — det går en dallring öm och fin
ifrån din hand till min längs rankan af jasmin...*

Och midt genom spanjorernas fientliga linier följa vi den sköna preciosa på hennes våghalsiga färd till Gascognarnes lägerplats utanför Arras murar. Hvad jubel och glädje, hvad rus af nyfödt stridsmod och oförväget dödsförakt, som griper de stackars utsvaltna krigarne, då denna förtrollande personifikation af »det evigt kvinnliga» med ens dyker upp ibland dem! »Känn, lägret doftar som af rosor...» Och bakom hennes hvita lilla spetsnäsduk, som fana knuten till hillebardens spets, äro de genast redo att storma faran under ögonen och stupa intill sista man.

Och så slutaktens obeskrifligt stämmingsfulla sceneri: den tyta klosterparkens frostbrända träd-kronor i gyllene brand, under hvilkas hvalf den okuffige chevaliern i dödsminutens feberyrsel, medan höstens vissnande löf rundt omkring honom ljudlöst dala, i visionär förkortning ser hela sin lefnadssagas äfventyr upprullas inför sina bristande ögon och ännu mellan dödsrosslingarne svingar sin klinga till strid mot sitt lifs oförsonliga fiender:

*Kom an, du Lögn! Se där! Kom an ni, Hyckleri,
Fördomar, Feghet, Skryt, Dagtingan, Tyranni!
Och allas moder, du, som hedras högst af alla,
du Dumhet! Ja, kom an! Jag är beredd att falla!
Jag hör ert hesa skrån: Du ej besegrar oss!
Än sen, ert snöda pack? Jag slåss! Jag slåss! Jag slåss!*

Af detta dramats storslagna slutackord — en den verkningsfullaste sammangjutning af alla sceniska medel i form, i färg, i ton, i rytme — kunna vi emellertid ej bjuda någon bildlig återgifning, då den nyktra kameran här visat sig för ofullkomlig att tillfredsställa den gripa stämningen.

J. N—g.

KUNGL. TEATERN uppförde sistl. fredag »Hugenotterna», i hvilken hr *Sommer* som Raoul fort-satte sitt gästspel. Utförandet af detta parti blef i vokalt hänseende en verkligt triumf för den framstående sångaren. Redan i första akten introducerade han sig på ett sätt, som väckte det lifligaste bifall, hvilket blef än varmare efter hans scen med drottningen i andra akten, men nådde sin höjd efter den glansfulla duetten med Valentine i fjärde akten, efter hvars slut applåderna blefvo synnerligen entusiastiska och omkring ett halftjog inropningar ägde rum. Stämman klingade här ovanligt skön och härlig, och äfven spelet, om ock i gester

och mimik betydligt konventionellt, förededde dock en viss värme och känsla. — Man fick denna afton nöjet åter höra fru *Ostberg*, som en tid varit opasslig. Hennes utförande af drottning Margaretas parti i andra akten var som vanligt glansfullt och buret af den äkta sångkonst, som hon ensam vid vår k. teater förfogar öfver. Som Valentine hade fru *Lindberg* ej någon lycklig afton. I dramatiskt hänseende var utförandet godt, men det vokala partiet öfversteg hennes krafter. Stämman föreföll flack och klanglös. Här är fru *Strömberg* gifvet bättre på sin plats. Bland de öfriga må med beröm nämnas hrr *Forsell* och *Sellergren* som greve de Nevers och Marcel. Pagen Urbains lilla parti utfördes af fröken *Fernquist*. Med ett behagligt och ledigt yttre förenar hon som bekant en nätt sopranstämma och en ganska försigkommen koloraturfärdighet. Hon saknar emellertid nödig fasthet i tonansatsen — ibland endast antyder tonen — och äger en viss skicklighet att »halka öfver», som stundom besticker, men på det hela taget har bra mycket tycke af godköpseffekt. Härtill kommer ock en benägenhet att ibland sjunga falskt. Detta är dock brister, som säkerligen med god vilja torde kunna afhjälpas. — Föreställningen, som bevisades af konungen och prins Carl, var för öfrigt nästan fulltaligt besökt. — På söndagen gafs »Martha» med hr *Sommer* i Lyonels parti, i hvilket sångaren likaledes skördade det lifvigaste bifall. Förträffliga i sina uppgifter voro som vanligt fru *Jungstedt* (Nancy) och hr *Sellergren* (Plumkett). Fröken *Fernquist* lämpar sig mycket bra för en sådan uppgift som lady Harriets, men äfven här trädde, ehuru mindre, de ofvan påpekade bristerna i dagen. Af lord Tristan hade hr *Elmblad* gjort en rolig, men måttfullt hållen figur. Publikén var tämligen talrik och sparade ej på bifall.

— Femte symfonikonserten ägde rum i lördags under hr W. Stenhammars anförande. Programmens inlednings- och hufvudnummer utgjordes af en symfoni i c-moll af den danske tonsättaren *Louis Glass*, som själf lär varit närvarande bland den ej synnerligt talrika publikén. Han kunde då ock själf af det mycket matta bifallet konstatera, att denna publik ställde sig absolut oförstående gentemot hans i mer än ett hänseende konstiga symfoni. Det hela verkade så gjordt, så andefattigt, så osammanhängande och så uttänjdt, att vi aldrig hört något liknande. Skall detta »musikaliska ved-sågeri» vara ultramodern musik, så må alla goda makter bevara oss för mera af den sorten. Ett par

någorlunda dragliga pointer i andra och tredje satserna kunde ej öfverskyla det helas torra och onjutable schematiskhet. Helt annorlunda verkade de briljant instrumenterade Carnaval romain af Berlioz och Euryanthe-uvertyren af Weber, båda välkända från föregående utföranden härstädes. Som mellannummer spelade violoncellisten *Henry Bransen* variationer af Tschaikowsky med orkesterackompanjering. Med stor och vacker ton förenar hr B. ett solidt musikaliskt föredrag. Bifallet var efter detta nummer synnerligen lifligt.

SVENSKA TEATERN har upptagit Henrik Ibsens snillrika skådespel »Samhällets pelare» på sin repertoar, en repris, till hvilken såväl teatern själf som publikén äro på det varmaste att lyckönska. Huru aktuella, väckande och medryckande verka icke allt fortfarande scenerna i detta nu tjugufyrfåriga drama, huru flamma ej i replikerna satirens och indignationens ljungeldar med samma etsande skärpa, som då de flögo gnistrande ur diktarens penna i hans arbetsrum i München!

Utförandet står ock i förhållande till styckets andliga pondus. Hr *Emil Hillberg* tolkar sin en gång tillföre innehafda roll, konsul Bernick, med all den konstnärliga auktoritet denne artist förmår utveckla i sina inspirerade stunder, och äfven om fru *Håkanssons* Lona Hessel ej i alla afseenden förmår mäta sig med sin företräderskas, fru Elise Hvassers dristiga mejsling af denna frilufts- och hjärtekinna från de vida prärierna, är hennes intelligens så stor och hennes glöd så äkta, att man med glädje låter sig ryckas med af hennes spel. Praktig är hr *Svennberg* som Johan Tönnesen, ypperligt karakteriserad hr *Johansons* salvelsefulla pastorsadjunkt och måttfullt hr *Elvasons* återgifvande af den komiskt ynkliga Hilmer Tönnesen.

Fröken *Astrid Torsell* förtjänar en särskild komplimang för sitt känsliga och intelligentaste spel som den unga Dina Dorf.

Äfven samtliga birollerna gäfvos förtjänstfullt, och ensemblen hade en konstnärlig afrundning, sådan man inte finner till hvardags i våra teatrar.

Sedan nu denna Ibsenrepris visat sig slå så väl ut, borde Svenska teaterns direktions skänka publikén njutningen af flere dylika. »De ungas förbund» och »En folkets fiende» skulle helt visst vara välkomna för alla vänner af konstnärlig dramatik.

FRÖKEN ANNA ZETTERBERGS SOARÉ i förra veckan hade samlat en rätt talrik åhörarskara, som med varmt bifall mottog hennes uppläsning af

HYLIN & COS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

12 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

Helene Nybloms saga »Pojken som inte kunde ljuga», m. m. Entusiastiskt erkännande skördade äfven hr *Lundqvist* för sitt föredrag af svenskens sång ur Svedboms »I rosengården», liksom fru *Afzelius* för sina sånger af Brahms, Sinding m. fl.

DEN BEKANTA SIDENTYGSEXPORTFIRMAN

SCHWEIZER & C:O i Luzern (Schweiz) skriver till oss: Sidentyger för vår- och sommarkläder stå ännu lika högt i gunst, dock föredrages det tryckta foulardsidenet mer än förut, hufvudsakligen till hela toaletter. Detta starka tyg kan redan därför rekommenderas, att man nu lyckats framställa färgerna hållbara, hvilket förut icke var möjligt. Urvalet af kvaliteter och mönster är mycket stort och innehåller endast af foulard ca 300 olika färger och mönster från 90 öre till kr. 5:80. Men äfven i andra sidentyger för klädnings- och blusar är utvalet icke mindre, allt i nya mönster i enfärgadt, randigt, rutigt och Louisine-siden, chiné, tvätt- och råsidan.

Som bekant sänder ofvannämnda firma på skriftlig begäran prover på sina specialiteter i damklädnings-siden till privatpersoner och levereras de utvalda tygerna tull- och portofritt till hemmen.

Köp svart Siden!

Begär mönster af vårt garanterade solida siden från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för brud-, sällskaps-, och promenadtoaletter, äfven kulörta och hvita.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & C:o, Luzern (Schweiz.)

Siden-Export

IDUNS MODETIDNING

För Sömmerskor

Bäst, elegantast, modernast

Prenumerera genast

i närmaste postkontor eller bokhandel för 2:dra kvartalet om Ni

för vårsåsongen

vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.

Prenumerationspriset är för 2:dra kvartalet å planschupplagan endast kr. 1.50, å den andra upplagan endast 1 krona.

För Syateljörer

För alla husmödrar

Begär prof på färdiga klädningstyger från A. W. Bergqvists Yllefabrik, Askersund.

Beställ porträttförstorningar

från Norrköpings Förstoringsateljier. Om sorgsfullt arbete och fullkomlig porträttlikhet. Ytterst låga priser. Insända fotografier återställas oskadade. Begär prislista från Norrköpings Förstoringsateljier, Trädgårdsgat. 6, Norrköping.

Piano-agent sökes.

En respektabel person, hällst musikalisk, med många och goda bekantskaper, kan få uppaga order å våra instrumenter. Reflekterande torde benäget för vidare aftal insända referenser till C. H. Billbergs Pianofabrik, Göteborg.

Skönheten

och dess vård afhandlas ypperligt i Deans berömda bok »Konsten att bli vacker», som fås å 1 kr. i hvar bokl. el. frco från C. A. Andersson, Kaptensg. 24, Malmö.

Juvel- o. Guldarbeten

såväl enklare som dyrbarare hos Juvelerare K. G. MARKSTRÖM, Hamngatan 5, Stockholm,

C. H. BILLBERGS, Göteborg,

mångfaldigt in- och utrikes prisbelönta
FLYGLÄR och PIANINOS

rekommenderas.

Filial: Stockholm, Biblioteksgatan 12. Begär priskurant!

— Goda afbetalningsvilkor. —

Edw. Grieg yttrar om fabriken Flyglar: »Det lille Flygel af Deres Fabrik, som jeg har havt andledning at prøve, tiltaler mig i høj grad. Det har en for Instrumentets størrelse aldeles forbausende stor og fyldig Tone, hvis klang desuden er ligesaa nobel som distinkt. Jeg ønsker Dem till Lykke med denne nye Erobring paa den Nordiske Pianofabrikations Omraade og tvivler ikke paa, at disse smaa Flyglar vil vinde Indgang i mange Hjem og i det Hele har en fremtid for sig.»

För att förekomma s. k. engelska sjukan använd:

Prof gratis och franko. »Allenburys Food» för barn, rekommenderadt af bland andra professorn, med. d:rn vid Upsala universitet, greve C. Th. Mörner, tillhandahålles å apoteken samt hos väl sorterade speccerister.

Partiniederlag hos: **ADOLF AHLGREN, Gefle — A. W. HELAND, Norrköping.**

Lars Monténs

Neutrala Kärntvål till ylletvål och Oleintvål till linnettvål användes lämpligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvål böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta speccerhandlare samt i mina butiker N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Henrik Gahns öfverfettade Medicinska Tvålar

med många olika slag och sammansättningar af medicinska ingredienser, användas för att skydda för smittosamma sjukdomar eller för att förgöra utslag och andra hudsjukdomar.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinnor: fru Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 17-23 MARS 1901.

Söndag: Sparrispuré; croustader med hummerstufning; champignonspackad oxfilé med fransk potatis och salader; brulépudding.

Måndag: Benig kalfstek med potatis; äpple med ris.

Tisdag: Stekt svincarré med ryska ärter; semlor med mjölk.

Onsdag: Hachis af kalf med potatis; nypsonsoppa med grädde.

Torsdag: Soppa på brüsselkål; plattar med sylt.

Fredag: Hönsfrikassé med ris; körsbärssoppa med skorpor.

Lördag: Pepparrotsgädda med potatis; sjuskinnsgröt med mjölk.

RECEPT.

Champignonspackad oxfilé 1 kgr. oxfilé, 3 msk. konserverade champignoner, 2 msk. smör 1 tsk. salt 1/2

lit. buljong ell. vatten. Sås: 1/2 msk smör, 1 msk. mjöl köttsky 1 dcl. tjock grädde.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, hvarpå det späckas med de ituskurna champignonfötterna. (Hattarna sparas till garnering). Oxfilén brynes i 1 1/2 msk. af smöret, saltas och den kokande vätskan påspädes, litet i sänder. Filén får saktasteka med tätt slutet lock omkr. 1 tim. ell. tills köttet känns mört. Köttskyn silas, skummas och såsen afredes. Köttet skäres i tunna skifvor och garneras med de i resten af smöret frästa champignonhattarna.

Brulépudding (f. 6 pers.). Till formen: 2 kkr socker, 2 msk kokande vatten 1 och en tredjedels lit. gräddmjölk, 3 msk. socker, 6 st. bittermandlar, skalet af 1/2 citron, 6 hela ägg, 2 äggulor.

Beredning: Sockret brynes i en panna, spädes med det kokande vattnet och därmed glaseras en form. Mjölken kokas med sockret, mandeln, citronskallet och vaniljen, till dess den fått en god smak af kryddorna. Mjölken silas, och då mesta hettan afgått tillsätts de uppvispade äggen. Blandningen slås i den förberedda formen och puddingen gräddas i vattenbad i ugn omkr. 3/4 tim. Då mesta hettan afgått, uppställes puddingen och serveras med sin sås.

Benig kalfstek (f. 6 pers.). 2 1/2 kgr. kalfbringa, 2 msk. smör, 1 msk. salt, (6 kryddpepparkorn), buljong eller vatten. Sås: 1 msk. smör, 1 1/2 msk. mjöl, köttsky, 1 dcl. grädde.

Beredning: Bringan tvättas med en duk doppad i hett vatten, hvarefter den knäcks väl. Den stekes där- efter som vanlig kalfstek antingen i ugn eller i gryta. Såsen afredes enligt allmänna regler för såser.

Äpple med ris (f. 6 pers.). 1 1/2 kkr. Carolina-risgryn 3 lit. kokande vatten, 2 tsk. salt, 2 lit. äpplen 1 1/2 kkr. socker, 2 kkr. vatten, 2 små äggvit- tor, 1/2 msk. socker.

Kongl. Hofleverantör Winborgs

Malda kryddor.

Beredning: Risgrynen sköljas i ljumt vatten och sättas på elden i 3 lit. kokande vatten, tillsatt med saltet. Grynen få koka lifligt omkr. 30 min. hvarefter de uppslås på durkslag och öfverspolas med varmt vatten. De ställas därefter vid sidan af elden att blifva torra. Då och då omröras grynen med gaffel, att de ej klibba tillsammans.

Äpplena skalas, skäras i klyftor och kärnhusen borttagas. Sockret och vattnet kokas till en klar lag, hvarefter äpplena iläggas och få koka, tills de äro mjuka, då de uppläggas försiktigt på midten af ett fat. Sockerlagen får hopkoka några min. och hålles sedan öfver frukten. De kokta risgrynen uppläggas nätt däromkring. Äggghvorna slås till hårdt skum och bredas öfver äpplena samt öfverströs med 1/2 msk. socker. Fatet insättes i svag ugnsvärme, tills äggghvitan fått en ljusgul färg. Anrättningen serveras helst kall med vispad grädde.

Hachis på kalf (f. 6 pers.). 1/2 kgr. kalfstek (rester från månd.), 1 hg. kokt fläsk, 1 port. lök, 1 msk. smör 1 1/2 msk. mjöl, 4 dcl. buljong, kokt på kalbfen, peppar, salt 1 äggula 1 dcl. grädde, citronsaft.

Beredning: Köttet och fläsket skäres i tärningar och blandas väl. Löken skalas, hackas fint och fräses i

smöret, mjölet röres och buljongen jämte kryddorna tillsätts. Såsen får koka några minuter, hvarefter köttet iläggas. Blandningen afredes med äggulan och grädden och afsmakas med citronsaft. Uppläggas och garneras om så önskas med förlorade ägg.

Hönsfrikasse med ris (f. 6 pers.). 2 unghöns 1 msk. ättika, 1 1/2 lit. vatten 1/2 port. lök, salt 2 lagerblad, 2 nejlikor 1 msk. smör 2 msk. mjöl 4 kkr. hönsbuljong, 1 dcl. tjock grädde, 2 äggulor 1 1/2 kkr. Carolina-risgryn, 2 1/2 lit. vatten, 2 tsk. salt 1 knippa persilja.

Beredning: Hönsen plockas och svedas, vingar och ben afhuggas. De öppnas, urtagas sköljas mycket väl och torkas samt gnidas in och utvändigt med ättikan utspädd med litet vatten. Hönsen skäras därefter i vackra stycken och kokas i 1 1/2 lit. vatten, skummas väl då det kokat upp, hvarefter kryddorna tillsätts. Styckena upptagas allt efter som de kännas möra och hållas varma i vattenbad. Hönskrovet kokas, tills buljongen kännes kraftig i smaken, då den silas och skummas.

Smör och mjöl sammanfräses, buljongen tillsättes och såsen får koka 10 min. hvarefter den afredes med äggulorna och grädden.

Risgrynen sköljas i ljumt vatten, läg- gas i kokande och saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka. Omröras då och då med gaffel. Det kokta riset uppläggas på serveringsfatet och garne- ras med den friska persiljan. Det de- lade hönslet lägges ofvanpå och litet af såsen gjutes öfver. Den öfriga såsen ser- veras i särskild sässkal.

Sjuskinnsgröt (f. 6 pers.). 1 1/2 kkr. risgryn, 2 lit. mjölk, salt 2 msk. smör, 1/2 hg. socker, 1 msk. kanel.

Beredning: Risgrynen sköljas och kokas i mjölken till en tjock gröt. En bleckform smörjes med kallt smör, ett hvar af gröten lägges i botten, socker och kanel strövs öfver, och små flockar af smöret lägges ofvanpå. Så

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM Specialaffär för Damartiklar STOCKHOLM. FÖRSÄLJNINGSLOKALER: 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18. 18 GÖTGATAN 18. 29 DROTNINGGATAN 29. KONTOR och LAGER: 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

fortsattes att lägga hvarf på hvarf med gröt, socker, kanel och smör tills formen är full. Öfverst strös kanel och socker. Formen insättes i varm ugn att gräddas gulbrun. Serveras med mjölk eller grädde.

LÄKARERÅD

FÖRHVAR af Iduns läsarinor äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med präskrift: »Till Iduns läkare».

M. L. Tvätta morgon och afton med eau de cologne, försatt med 1 % naph- tol och 1 % salicylsyra, samt pudra ef- ter aftorkning med rispuder, försatt med 5 % borsyra och 5 % tannoform.

W. N. Enda säkra medlet är operation. Orsaken växlar; ofta nog ärtligt.

ALICE. Se svar till L. K. P. G. här nedan. Sinnessjukdom behöfver ni ej alla tänka på.

UNG MODER. Tillsatt till mjölken en tesked mjölksocker tre gånger dag- ligen.

BETH. Sannolikt beroende på en för- träning af tårkanalen, som i så fall behöfver behandlas af läkare (sonce- ring, etc.).

JOHANNA ERICKSSON. Se svar till 33 ar i detta nummer.

24-ÅRIG NELLY. Se svar till Bertha L-s 2) i nr 7 (jämför svaret till Landtflicka 3) i nr 8).

33 AR. Om det, som sannolikt är, är ar reumatisk natur, så bör ni behandlas med massage (af kompetent person).

WILMA. Se svar till Bertha L-s 2) i nr 7.

Ljusbad, Massage & Vattenbehandling, Ansiktsmassage — Manicure.

Dr. Metzgers metod. — Elever mottagas. Fru Emelie Hagelthorn. Tel. Brunkeb. 784 Biblioteksgatan 12.

Tandläkare TOM von HALL. — 30 Sturegatan 30. — Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12. Allm. Telefon 5848.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrel, 17 Karlavägen 17. Allm. tel. 13057. Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare HJALMAR JUNGNER, EMELIE JUNGNER. Hamngatan 26. Hvard. 9-1/2 10 samt 1-2. Sönd. 11-12. Andra tider efter öfverenskommelse. Allm 16156

Tandläkare G. W. Widfond Drottningg. 74. Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af

Professor G. Cederschiöld.

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Central institutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. (Nr 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltjö- baden. Dr Emil Kleen.

Henneberg-Siden

— endast äkta, när det rekvireras direkt från mig — svart, hvitt och kulört från 65 öre till kr. 16:60 pr meter. Franko och tullfritt. Prover omgående. G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich

Skånes Enskilda Bank

uthyr i sitt brand- och dyrktria Förvaringshvalf tack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Tag hvilken Stockholmstidning som helst, jämför den med Svenska Dagbladet Välj sedan den bästa!

Guldmedalj å Världsutställningen i Paris 1900.

KALODERMA • KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL • F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE. Erhålles å Apoteken samt första klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Högstedt & Co

32 Regeringsgatan 32 — Stockholm — Specialitet: Bordeaux- & Bourgogne-viner Billiga priser.

Mödrar och Ammor.

Lite hvar har ni med säkerhet bittert fått erfara besvärigheterna med hudlöshet hos späda barn. Läkarehjäl är i dylika fall oftast till ingen nytta. Undertecknad är härmed i tillfälle erbjuda eder ett pulver benämndt »BABY», som absolut helar all hudlöshet. Medlet är framställt af en amerikansk professor och väl bepröfvadt i alla länder. Beloppet återbetalas därest medlet ej hjälper.

Generalagent för Sverige J. P. HÅRD, Östersund. INTYG. Undertecknad, som varit i tillfälle använ- da »Baby» mot hudlöshet hos späda barn, får härmed lämna det intyg att detta är det förnämsta af alla mediciner och preparat jag använt och att jag med detta medel alltid uppnått önskad resultat. Östersund den 3 januari 1901. KARIN HOLMBERG, Barnmorska.

Hårborttagaren.

Befriar genast från misspy- dande hår el- ler skägg. Pris Kr. 2: 50 + porto pr ask. Expedi- eras emot postförskött. Före begagnandet. Efter begagnandet. Tekniska General-Depoten, Stockholm, Grögatan 17.

Divaner från 42 kr.

Chäslonger från 22 kr. Resårmandrasser 15 kr. Järnsängar. Sängkläder och alla slags Möbler. Fraktfritt inom Sverige från G. R. Danielssons Verkstäder, Liljeholmen.

Rikstel. 4439. Allm. Tel. Liljeholmen 49. Ny illustrerad Katalog för 1901 sändes gratis till landsorten då porto följer.

Joh. Lundström

Varumärke. Varumärke.

Carré-Briketter

för Kokspisar, Kakelugnar, Strykugnar m. m. Rikst. Kontor: A. Tel. 4 27 Skeppsbron 22. 22 88 22 20 Strandvägen 5. 60 19 20 12 Parmmätaregatan 1. 61 98

För bouppsättningen!

— Virserums ekmöbler — Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktie- bolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom: Salsmöbler, Herrumsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasmöbler u. m. Beställningar efter ritning och skizz utföres. Egen arkitekt i Stockholm Priskuranten och fotografier sändas på begäran. Utställnings- och försäljningslokal: 22 Birger Jarisgatan 22. Rikstefon 5720. Allm. telefon 15500

V. Andersson St. Paulsgatan 24

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Den, som behöfver siden, E. Spinner & C:i,
förr J. Zurrer's Sidenfabrik, Zürich.
Grundlagd 1825.

torde rekvrera prover av de sista nyheterna rikhaltigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till blusar, bal-, sällskaps- och promenad-toiletter.
Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis till fabrikspriser.

Barnängens
Eau d'Ambre Rosée
och
Extrait d'Ambre Rosé
samt
Savon de Barnängen.
Nya, fashionabla, med utsökt angenäm och varaktig parfym samt synnerligen smakfull utstyrel.

Carl F. Källström
••• Juvelerare •••
4 Östra Hamngatan 4
••• MALMÖ •••
Specialité: Konstnärlig Ciselering

A. Wilh. Lindbergs
Pianoetablissemang.
Stockholms äldsta pianoaffär, etablerad år 1856.
26 Regeringsgatan, Sthlm
Allm. telef. 59 88. Telegrafadr. Piano, Sthlm.
Lager af flyglar, pianon och orglar från in- och utlandets förmärsta fabriker.

Mycket enkelt
till sitt användningssätt och behagligt att handskas med är
Lagermans Metall-Puts-Pulver 'Tomten'
för koppar och mässing. Säljes hos alla väl försedda hrr speceri- & diversehandlande i riket.
Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris 1900.

Mot sensträckningar
likaväl som mot kross-skador m. m. har Salubrin befunnits vara ett utmärkt behandlingsmedel.
OBS! Vid svårare fall bör användas omslag med gummitaft såsom närmare angifves i den hvarje flaska äkta Salubrin åtföljande beskrifningen.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speceri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

Capsuloids
är den bästa järnmedicin.
Hvarför?
Capsuloids innehålla endast naturligt järn, omsorgsfullt utdraget ur friskt oxbold.
Emedan de vanliga järnpreparaten, såväl piller som mixtur innehålla en mängd stark syra, och därför äro så förstörande för magen och tänderna.
Emedan Capsuloids aldrig innehålla syra, och därför äro lämpliga för äfven den klenaste mage hos gammal eller ung, och de svarta ej tänderna.
Emedan all vår kraft och energi beror på mängden af det naturliga järnet i blodet, och Capsuloids tillföra blodet just den därpå behöfva kvantiteten.
Emedan hälsa, frisk färg, kraft, energi och god matsmältning samt god sömn utan all fråga är en följd af den riklighet af blod, som frambringas genom att intaga Capsuloids.
Emedan allt det järn, som finnes i Capsuloids, genast upptages af blodet, åstadkommer rikligt god blod och de resultat, som visat sig genom att gifva Capsuloids för hufvudvärk, hjärtklappning, benägenhet för svimning och förstoppning, som så ofta åtfölja blodbrist och bleksot. äro i högsta grad påfallande.
Erhållas i Sverige å alla Apotek å Kr. 2,50 pr ask. Enda fabrik: Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London.

Brages räntor för delaktiga.
Allm. 8 68
47 35
47 36
Isif
BRAGES Hufvudkontor, 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

Nyaste & finaste Parfym för nästruken
Perles d'or
Wilhelm Rieger, Frankfurt a/M
Finnes i alla finare parfymaffärer.

CARL BROMAN & C:o
Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Siden- och Ylleyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

Au Bonheur des Dames.
60 Drottninggatan 60.
STOCKHOLM.
Specialité: Band, Hårprydnader, Brudsjötyll, Orangeblommor och Solfjäder m. m. i stort urval.

Det bästa hvetemjålet
tillverkas uteslutande af Malmö Stora Valskvarn.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:a ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

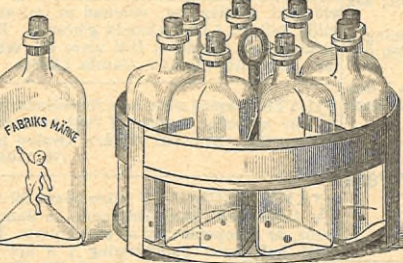
Margarin-Aktiebolaget Zenith's
Gräddmargarin
märket "Zenith"
kan serveras på det finaste bord.

Broby Hushålls-skola
rekommenderas föräldrar och målsmän som för unga döttrar önska utveckling och undervisning i allt som berör ett hems trefnad.
Prospekt och referenser genom Fru Elisabeth Gadd, född Schartau.
Adress Broby, Kristianstad.

Rättvik. Ombyte af vistelse-ort, frisk luft är Hälsa, Kraft o. Energie.
Kupongböcker, hvari allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (frma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i Rättvik, Storvik och Bollnäs. Finnas att tillgå i Resebyrån, Operahuset härstädes.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
1:a maskinkrossad Anthracit,
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.
Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 6019. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 6198. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 2012.

BABY
SVENSK DIFLASKAPPARAT
rekommenderad af professor Medin.
Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl kr. 6:—
Dito utan kokkärl kr. 3: 50
Med hvarje apparat följer Kortfattade regler för späda barns uppfödande med komjölk af professor O. Medin.
Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är, utom af professor Medin och dr Carl Flensburg i Idun för d. 10 febr. Om farorna vid barns uppfödande med komjölk, få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekommande utländska apparater framhålla:
Säljes i parti hos hrr G. Abramson & C:o, Stockholm och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandbergs bosättningsmagasin, Kuntze & C:o, Numa Peterson, Åkerholmska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm.
I Göteborg i Ch. O. Werners filial. Dessutom å de flesta apotek i riket.

Göteborgs Enskilda Bank
Brunkebergstorg 10 (Hotell Kung Karl)
Sparkasseränta 5 proc.

Hernösands Enskilda Bank,
8 Hamngatan 8.
Depositionsränta..... 5 proc.
Sparkasseränta 5 proc.
Upp- & Afskrifningsränta... 3 proc.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Inteckningsbolaget.
Högsta depositionsränta..... 5 %
Kapitalräkningsränta 5 %
Sparkasseränta (vid afdelningskontoret) 5 %

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, 24 Fredsgatan 24.
Afdelningskontor Götg. 31.
(Fonder kr. 4,340,000)
Deposition 5 1/2 %
Kapitalräkning 5 1/2 %
Sparkasseräkning 5 %
Upp- & Afskrifning 3 %

Inga Bröstkarameller
hafva hittills vunnit så stort och allmänt erkännande som **MUNKENS.**
Begär därför alltid
MUNKENS Bröstkarameller.
Partilager hos Hammarsten & C:o, Stockholm.
Allm. t. 21 87. Rikst. 12 20.

Hör OSS "SVEA!"
Hvar och en sin egen fotograf! Enastående erbjudande erh. alla gratis och franko, som tillskrifva Svea-Magasinet, Örebro. Försumma ej tillfälle! Skrif genast!

Gamlestadens Herkules-Väfnader
Rekommenderas
FABRIKS MÅRKE

TANGENS NYHETER
Syrträdiga Gardiner
SVENSKT
Malmö 1896 Stockholm 1897 Bergen 1898
FABRIKAT